

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.III.20.404/2021/6.

A felperes:

felperes neve (felperes lakcíme)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Petrássy Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Petrássy Miklós ügyvéd, ügyvédi iroda címe)

Az alperes:

alperes neve (alperes székhelye)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Sulyok és Ádám Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Ádám Attila ügyvéd, ügyvédi iroda címe)

Az alperesi beavatkozó fél:

alperesi beavatkozó Zrt. (alperesi beavatkozó székhelye)

A beavatkozó meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Jakab Tamás ügyvéd (ügyvéd címe)

A per tárgya:

Személyiségi jog megsértéséből eredő követelés

Az elsőfokú bíróság neve és megfellebbezett határozatának a száma:

Szegedi Törvényszék 1.P.20.187/2021/27.

A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:

Alperes, 1.P.20.187/2021/29.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és a háztartási kisegítés miatt 9 837 488 (Kilencmillió-nyolcszázharminchétezer-négyszáznolcvannyolc) forint összegű költségterítés, valamint a jövőre nézve megítélni kért havi 195 750 (Egyszázkilencvenötezer-hétszázötven) forint járadék megfizetése iránt előterjesztett keresetet elutasítja.

Mellőzi az alperes elsőfokú perköltségfizetésre kötelezését és megállapítja, hogy mindegyik fél maga viseli az első- és másodfokú eljárási költségeit.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A le nem rótt 765 307 (Hétszázhatvanötezer-háromszázhet) forint elsőfokú, valamint 1 020 410 (Egymillió-húszezer-négyszázöt) forint összegű fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I N D O K O L Á S

A tényállás

[1] A felperes 2013. május 27-én – 1,5-2 évvel korábban kezdődött, és az orvosi ellátást megelőzően fokozódott – alsóvégtagi gyengeség miatt jelentkezett az alperes idegsebészeti ambulanciáján. A képalkotó vizsgálatok a nyaki V. csigolya elmozdulását, a porckorong kiszakadását és a következményes gerincvelő kompressziót, valamint a VI-VII.

blokkcsigolyát mutatták. A 2013. június 13-án elvégzett műtét során a nyaki IV. és V. porckorongokat, a sérvet és a csontos kinövéseket eltávolították, a IV-VI. csigolyákat fémanyag beültetésével rögzítették. A 2014. január 21-ei MRI vizsgálat a II., III-IV. porckorongok mérsékelt degenerációja mellett a nyaki VI. csigolya magasságában a gerincvelő kompresszióját jelezte. Az alperes orvosa 2014. január 27-én a nyaki VI. csigolya laminectomiáját javasolta. A kiskunfélegyházi kórház kardiológiai osztályán a műtétet megelőző vizsgálat során a korábban beépített műbillentyű miatti véralvadást gátló kezelést (Warfarin) 2014. március 14-től kismolekula tömegű heparinra (LMWH) cserélték.

[2] A felperes 2014. március 17-én került felvételre az alperes idegsebészeti klinikájára. A lázlapon és a gyógyszerrendelési lapon aznap rögzítették az LMWH (Clexane) alkalmazását. A műtéti beavatkozást (V-VI. laminectomiát) 2014. március 18-án elvégezték.

[3] A felperes fizikai állapotát illetően 2014. március 20-án rögzítésre került, hogy „a beteg izomereje a műtét előttihez képest kissé gyengébb”, március 21-én: „a beteg izomereje a gyógytorna ellenére is stagnál”, március 22-én: „a beteg izomereje nem javuló” bejegyzések történtek. A drain eltávolítására március 21-én került sor, melyet követően neurológiai tünetek jelentkeztek a felperesnél. A 2014. március 24-ei kontroll MRI vizsgálat a gerincsatornában vérömleny jelenlétét igazolta. A vizsgálat során a gerincvelő kompresszió mértéke az előzőekhez képest számottevően fokozott volt, ezért még ugyanaz nap újabb műtétet végeztek, amelynek során a kemény burok felett és a lágyrészekben elhelyezkedő vérömlenyt eltávolították.

[4] A felperest 2014. április 7-től 2014. augusztus 1. napjáig a kórház neve Kórház Rehabilitációs Osztályán kezelték. Elbocsátásakor kerekesszékkal önállóan közlekedett, járókeret segítségével 10-15 métert tudott megtenni, de széklet- és vizelettartási panaszai voltak. A 2014. augusztus 22. és 2014. október 22. között rehabilitációs osztályon történt ismételt kezelése során két könyökmankóval önállóan járóképesse vált. A 2014. október 7-ei MRI vizsgálat gerincvelő kompressziót nem mutatott, de a nyaki VI. csigolya magasságában a gerincvelő károsodásának jelei voltak észlelhetők. A felperesnél kialakult és jelenleg is észlelhető végleges állapot az alperes által 2014. március 18-án elvégzett gerincsebészeti beavatkozás szövödményeként jelentkező vérzéssel és a következményes gerincvelő kompresszió által okozott gerincvelő károsodással áll okozati összefüggésben.

[5] A 2014. március 20-21-én rögzített állapot rosszabbodás, a neurológiai tünetek jelentkezésekor az MRI vizsgálatot azonnal el kellett volna végezni, arra azonban csak március 23. napján került sor. A gerincvelő kompresszió korábbi megszüntetése, a vérömleny minél korábbi eltávolítása esetén a maradandó gerincvelő károsodás mértéke kisebb lehetett volna, így a tünetek kevésbé súlyosak lennének, a felperes gyógyulási esélye jobb lett volna.

[6] A nyaki gerincműtét után kialakult vérömleny következtében fellépő gerincvelő károsodással összefüggésben a felperesnél jelenleg a bal felső végtag izomerő gyengesége, a bal felső végtag III., V. ujjak mozgásban való elmaradása, a bal kéz ügyetlensége, a bal kéz szorító erő csökkenése, a bal felső végtagon részleges érzészavar, a bal csípő és felső ugróízület mozgásainak beszűkülése és funkcionálisan segédeszköz nélküli járásképtelenség (összességében részleges féloldali bénulás – hemiparesis), továbbá széklet és vizelet ürítési zavar áll fenn. A fenti állapot súlyos fokú életnehezüléssel jár a felperes

számára. A felperesnél egyéb megbetegedésként gyógyszerrel adekvátan kezelt magasvérnyomás, szívműtét (főér, műbillentyű, illetve bypass műtét) utáni állapot, illetve gyógyszerrel jól kezelt depresszió áll fenn, mely betegségek a mindennapi életvitelére jelentős hatással nincsenek. A felperes megromlott egészségi állapota miatt kerekesszék, illetve rövid távon járókeret használatára szorul. A felperes önmaga ellátásában, a háztartási teendők elvégzésében segítséget igényel. Ezt a segítséget részére testvére, illetve annak házastársa nyújtja, az elvégzett segítő munka munkaidőigénye naponta 3-3,5 óra.

[7] A felperes 2014. márciusi műtéteit megelőzően a helyi önkormányzatnál pénzügyi osztályvezető és megbízott jegyzői beosztásban dolgozott. Havi átlagjövedelme nettó 215 240 forint volt. A felperes 2015. január 31-ig betegállományban volt. 2014. április 1. - július 31. között 129 950 forint, 2014. augusztus 1-től 134 200 forint táppénzben részesült. Munkaviszonya a műtét után kialakult állapota miatt szűnt meg. Azóta rokkantsági ellátásban és 2014. november 1-től fogyatékosági támogatásban részesül, melynek összege 139 500 forint, illetve 24 576 forint.

[8] A felperes a 2014. márciusi műtétet megelőzően segédeszköz használatára nem szorult, önálló életvitelre képes volt, önellátási képessége megtartott volt, és nem minősült mozgásszervi fogyatékosnak. Az állapotromlás egyértelműen a műtéti szövődmény (gerinccsatornában kialakult vérömleny miatti gerincvelő kompresszió) következménye. A felperes kialakult állapota miatt segédeszközöket szerzett be, mellyel az alábbi költségei merültek fel:

- Térd-boka ortézis	34 795 forint
- Kerekesszék	16 995 forint
- Kerekes járókeret	3 710 forint
- Kapaszkodó	1 905 forint
- Stimulátor	9 510 forint
- Tornaszőnyeg	5 960 forint
- Kompressziós harisnya	2 160 forint
- Járóbot	7 990 forint
- Budai Egészségközpont szakvélemény	25 000 forint
- Matrac	20 900 forint

- Térdprotézis	18 800 forint
- Ülőpárna	9 900 forint
- Pelenkanadrág	30 524 forint
- WC magasító	8 415 forint
- Lábtornáztató	13 780 forint
- Új tusoló építés anyagköltsége	86 120 forint

A felperes keresete, az alperes védekezése

[9] A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 1 500 000 forint sérelemdíj, továbbá elsődlegesen 9 250 238 forint tőke (másodlagosan 5 746 986 forint tőke) lejárt költségpótló járadék és ezen összeg járulékai, illetve 4 794 652 forint bekövetkezett jövedelem veszteség és járulékai megfizetésére. Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze az alperest a jövőre nézve elsődlegesen havi 195 750 forint (másodlagosan havi 86 670 forint) költségpótló járadék, illetve havi 22 667 forint elmaradt jövedelempótló járadék, továbbá 296 634 forint egyéb költség (beszerzett segédeszközök ellenértéke) megfizetésére. Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze az alperest, hogy magánlevél formájában adjon elégtételt.

[10] Keresetét azzal indokolta, hogy az alperes részéről 2014. március 18-ai műtégi szövődményt illetően diagnosztikus és terápiás késedelem történt. A felperes állapotrosszabbodása és tünetei alapján az alperes orvosainak hamarabb kellett volna műtégi szövődményre következtetni és a reoperációt elvégezni. Ez esetben jóval nagyobb esély kínálkozott volna a maradandó károsodás, a súlyos következmények elkerülésére. A felperes a műtégi szövődmény késedelmes észlelése és kezelése folytán a munkáját folytatni nem tudta, állapota miatt rokkantsági ellátásban, fogyatékosági támogatásban részesül, így nála jövedelem veszteség következett be. Ezen túlmenően a mindennapi életben, a háztartási, ház körüli teendők elvégzésében segítségre szorul, az ezzel kapcsolatos költségei megtérítésére igényt tart.

[11] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a szövődmény bekövetkeztének késedelmes felismerése és kezelése a felperes által hivatkozott hátrányokkal nem áll okozati összefüggésben. Az alperesi álláspont szerint a felperes állapota a szövődmény miatt alakult ki és az ugyanilyen lenne abban az esetben is, ha a szövődményt két nappal hamarabb felismerik és a kezelésre sor kerül. A felperesnél kialakult állapot a 2013. és 2014. évi műtétek elvégzése nélkül is nagy valószínűséggel bekövetkezett volna. Alperes hivatkozott arra, mivel csak a gyógyulási esély csökkenésével kapcsolatos felelősség alól nem tudta magát kimenteni – a felperes egészségi állapotának bekövetkezésével kapcsolatos felelősség alól viszont igen – a kártérítés összege csak az esély csökkenését

kompenzáló összegeket tartalmazhat, a végleges egészségi állapotból eredő vagyoni károkat kompenzáló összegek megfizetésére – felelősség hiányában – őt nem lehet kötelezni. Egyebekben hivatkozott arra, hogy a felperesnek a ház körüli, háztartási segítséssel összefüggésben költsége nem merül fel, azt részére hozzátartozói ingyenes segítségként nyújtják, emellett az igényelt összeg eltúlzott.

[12] A Szegedi Törvényszék 1.P.21.551/2016/37. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy magánlevél formájában adjon elégtételt a felperesnek az egészséghez fűződő személyiségi joga megsértése miatt és 15 napon belül fizessen meg 1 500 000 forint sérelemdíjat, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.247/2018/17. számú rész- és közbenső ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletének az alperest magánlevél formájában történő elégtétel-adásra, valamint az 1 500 000 forint és járulékai megfizetésére kötelező rendelkezéseit helybenhagyta. A vagyoni kártérítési igényt elutasító rendelkezését megváltoztatta és megállapította, hogy az alperes 10%-os mértékben kártérítési felelősséggel tartozik a felperesen 2014. március 18. napján elvégzett műtéti beavatkozást követően jelentkezett állapot rosszabbodás miatt a március 21. és 23. közötti időtartamban fennálló diagnosztikus és terápiás késedelmével okozati összefüggésben felperest ért vagyoni károkért.

[13] A Kúria Pfv.III.20.883/2019/7. számú rész- és közbenső ítéletében a jogerős rész- és közbenső ítéleti rendelkezést hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletének a kártérítés megfizetése iránti keresetet elutasító rendelkezését megváltoztatta és megállapította, hogy az alperes teljes kártérítési felelősséggel tartozik a 2014. március 18-án elvégzett műtéti beavatkozást követően jelentkezett állapot rosszabbodás miatt a felperest ért károkért.

Az elsőfokú ítélet

[14] Az elsőfokú bíróság ítéletével a kereseti kérelmeknek teljes egészében helyt adva kötelezte az alperest háztartási kisegítés miatti költségtérítés címén, hogy fizessen meg a felperesnek 2014. augusztus 12-ig visszamenőleges időre 9 837 488 forintot és ennek 7 tételben megjelölt részösszegei után járó késedelmi kamatokat, továbbá a jövőre nézve járadék címén minden hónap 15. napjáig előre esedékesen 195 750 forintot.

[15] Kötelezte még az alperest 4 862 653 forint és ennek 9 részösszege után, tételenként megjelölt késedelmi kamatai megfizetésére, 2014. április 1-ig visszamenőleg kiesett jövedelempótlás címén. Ezen túl jövedelempótló járadékként, a jövőre nézve havi 22 667 forint megfizetésére kötelezést is elrendelt.

[16] A harmadik jogcímen előterjesztett kereseti kérelemnek is helyt adva, felperes által igénybe vett segédeszközök beszerzésének költségtérítéseként 296 634 forint és járulékai tekintetében marasztalta alperest. Perköltség címén 1 000 000 forint megfizetésére kötelezte felperes javára alperest, továbbá rendelkezett az állam által előlegezett költség, illetve a le nem rótt eljárási illeték viseléséről. Az elsőfokú ítélet indokolása – a Kúria jelen ügyben korábban meghozott rész- és közbenső ítéletében foglaltakra figyelemmel – abból indult ki, hogy a felperes teljeskörű kártérítésre igényt tarthat. E körben vizsgálnia kellett, hogy az alperes felróható magatartása miatt kialakult, megromlott egészségi állapota folytán milyen

mértékű keresetvesztéseget szenvedett, önmaga ellátásához segítségre szorul-e, ennek milyen költségei vannak, továbbá a kialakult állapotára tekintettel mennyiben indokolt segédeszközök beszerzése. A szakértői bizonyítás kiegészítése kapcsán az elsőfokú bíróság azt hangsúlyozta, a kártérítési kötelezettség terjedelmére nem lehet kihatása annak, hogy a felelősség a gyógyulási esély csökkenésén, elvesztésén alapul, a teljes kártérítés elve alapján a károkozó ilyen esetben is köteles a Ptk.-ban felsorolt kárelemek teljeskörű megtérítésére. Ez a felperesnél bekövetkezett állapotrosszabbodás miatt felmerült károkat jelenti.

[17] A szakértői vélemény kiegészítése útján megállapítható volt, hogy a felperes a műtét miatt kialakult állapota folytán szorult a felsorolt segédeszközök használatára. Ilyenek igénybevételére a műtétet megelőzően nem volt szüksége, a mindennapi életben való korlátozottság, akadályozottság azonban a műtéttel összefüggésben bekövetkezett, a mozgássegítő eszközök állapota javításához, fenntartásához szükségesek. A felmerült költségeit a felperes számlákkal igazolta, ezért ezen a címen a bíróság 296 634 forint egyösszegű kártérítés megfizetését indokoltnak találta.

[18] A felperes a műtétet megelőző években elért jövedelmét okirati bizonyítékokkal igazolta és azt is, hogy a műtétet követő időszakban milyen, alacsonyabb összegű ellátásban részesül, így a bíróság a jövedelempótló kártérítés iránti igényt is megalapozottnak fogadta el. E körben visszamenőlegesen, 2014. április 1-jéig terjedő időszakra, egy összegben 4 862 653 forint lejárt jövedelempótló kártérítést ítélt meg felperes javára, továbbá havi 22 667 forint összegű, jövőre szóló járadék megfizetésére is kötelezte alperest.

[19] A háztartási kisegítés kapcsán előterjesztett igény vizsgálata során abból indult ki, hogy az igazságügyi orvosszakértő kiegészített véleményében megállapította, a felperes önellátásra nem képes, mindennapi tevékenységeihez gondozásra, segítségre szorul. Ezt napi 3-3,5 óra időráfordítással a felperes hozzátartozói, a testvére és annak házastársa végzik. Az egészségkárosult felperes gondozásával felmerült munkát a károkozó helyett, az ő költségére és a károsult érdekében végzik a hozzátartozók, ezért a bíróság alaposnak ítélte e kereseti kérelem jogalapját, hivatkozva a bírói gyakorlatra is. Az összecszerűség körében elfogadta a hasonlító adatként csatolt, szakápolást végző cég árlistája szerinti számítást, melynek 25%-os csökkentett mértékével érvényesített igényt a felperes. Ez alapján visszamenőlegesen 9 837 488 forint egyösszegű költségtérítés megítélésére került sor, továbbá a jövőre nézve 195 750 forint havi költségtérítést ítélt meg a bíróság járadék formájában felperes javára.

A fellebbezés és az ellenkérelem

[20] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen annak megváltoztatását és a kereset elutasítását kérve. A Kúria közbenső ítéletét alperes akként értelmezte, hogy az kizárólag a gyógyulási esélyvesztéssel összefüggő kártérítési kötelezettséget írta elő számára, míg a végleges egészségi állapotból eredő vagyoni károkat kompenzáló összeg megfizetésére felróhatóság hiányában nem lehet az alperest kötelezni. Hangsúlyozta, a jelen ügyben a károkozó körülmény, a gyógyulási esély csökkenését eredményező alperesi mulasztás, nem pedig az egészségkárosodás bekövetkezése. Az elsőfokú bíróság ezért indokolatlanul adott helyt a felperes olyan követeléseinek, melyeket az egészségkárosodás bekövetkezése folytán kívánt érvényesíteni. Megjegyezte, a gyógyulási

esély csökkenését kompenzáló összegre vonatkozó kereseti kérelem előterjesztése nem történt, így álláspontja szerint az elsőfokú ítélet megváltoztatásával indokolt a kereset elutasítása.

[21] Másodlagos hivatkozási körben a hozzátartozók által nyújtott háztartási és egyéb segítségnyújtás költségeiben való marasztalását sérelmezte. Elsősorban a keresetösségi jog hiányára, továbbá a káronszerzés tilalmára hivatkozott. A gondozási költségek, mint vagyonszőkenés nem a sérelmet szenvedett felperesnél keletkezik, hanem a hozzátartozóknál, ezért perbizomány lehetőségének hiányában a felperes saját jogon e költségeket nem követelheti. Az ilyen kártérítési igény kielégítése a felperes oldalán káronszerzést okozna, tekintve, hogy ingyenesen, szívességi alapon jut hozzá a szolgáltatásokhoz, ezzel kapcsolatban tényszerűen költsége nem merül fel.

[22] Alperes a jogalapot illetően kiemelte még, hogy a Kúria által alkalmazott teljes kártérítés elve nem azt jelenti, hogy a felperes által megjelölt minden kártérítési összeget szükségképpen meg kell ítélni, hanem azt, hogy valamennyi kérelemre ki kell terjednie a jogalap és az összecszerűség vizsgálatának. A kártérítés összege nem tartalmazhat olyan kompenzációt, amely a sikeres felelősségkimentéssel érintett vagyoni hátrányra vonatkozik.

[23] A gondozási költségek összecszerűségét illetően külön vitatta a szakápoló cég árjegyzéke szerinti összegek felszámíthatóságát, hivatkozva arra, hogy az egyrészt a fővárosi ár-értékviszonyokat tükrözi, másrészt a cég 2020. évi egyszerűsített beszámolójának adataiból arra lehet következtetni, hogy a díjtarifák legfeljebb 46%-a vehető figyelembe a személyi költségekre, a további rész a cég egyéb üzemi költségeire és nyereségére szolgál. Felhívta a figyelmet, létezik olyan bírósági gyakorlat, amely ilyen költségtérítés esetében a minimálbér összegéből indul ki. Erre nézve a felperes is terjesztett elő másodlagos keresetet.

[24] Összegzőként ismételt hangsúlyozta, az alperesi felróhatóság körébe tartozó gyógyulási esélycsökkenést kompenzáló keresetpótló összegekre vonatkozó kereseti kérelem hiányában az elsőfokú ítélet megváltoztatásának és a kereset elutasításának van helye.

[25] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Felperes vitatta a keresetösségi jogának kétségbevonását, több eseti döntést idézve arra a bírói gyakorlatra hivatkozott, melyek szerint ténylegesen a felperes kára az, hogy a vagyoni kára kiküszöböléséhez, csökkentéséhez segítők igénybevétele szükséges. Ezzel kapcsolatos térítést, a bírói gyakorlat szerint a szívességi ingyenes gondozás esetén is a károsult részére kell megfizetnie a károkozóknak.

[26] A káronszerzés tilalmába ütközést is visszautasította, emellett hangsúlyozta, a Kúria közbenső ítélete egyértelműen rendelkezett arról, hogy a 2014. március 18-án elvégzett műtét beavatkozást követően jelentkező állapotrosszabbodás miatt felperest ért károkért tartozik teljes kárfelelősséggel az alperes. E teljes kártérítési felelősség valamennyi felperes által bejelentett kárigény-tételre vonatkoztatható.

[27] Az összecszerűség körében hangsúlyozta, hogy a B... Bt. Társaság árlistáján szereplő egységárakat 25%-kal csökkentette és eszerint érvényesített követelést. E körben

kialakult bírói gyakorlatot idézve, jelezte, hogy más bíróságok is elfogadható alapnak tekintik ezt az árlistát az ilyen típusú költségterítések számításához.

[28] Az alperes, további két beadványához kapcsolódóan a Szegedi Ítéltábla korábbi ítéletét csatolta, mellyel kapcsolatban hangsúlyozta, ez alátámasztja azon álláspontját, hogy az esély elvesztésének vizsgálata az okozatosság körébe tartozó kérdés és ennek eredménye a vagyoni és nem vagyoni kártérítés mértékére meghatározó befolyással van. Az egyes kárelemek, kártérítési összegek meghatározása során figyelembe kell venni, hogy csak olyan mértékig terjedhet a felmerült kártérítési kötelezettség, amilyen mértékben a károkozó magatartással az arányban áll.

[29] A beavatkozó mindenben csatlakozott a fellebbezésben kifejtettekhez.

Az ítéltábla döntésének indokai

[30] A fellebbezés részben alapos.

[31] A Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. (Ptk.) 6:522. § (1) bekezdése és a (2) bekezdésből adódóan jelen kártérítési perben is, a kártérítés körében lényeges kiindulópont, hogy a kártérítési kötelezettség terjedelme a károsultat ért *vagyoni hátrány teljes kiegyenlítését* célozza, vagyis azon pénzösszeg megfizetésére köteles a károkozó, amely nélkül a károsult az őt ért kár hátrányos következményét nem tudná kompenzálni.

[32] A jelen esetben nem vitatott tényállási elem, hogy a felperes a 2013-ban végzett műtétjét követően munkaképes volt, mind a saját személye körüli teendőket, mind pedig munkaköri feladatait önállóan el tudta végezni. A 2014. március 18-án elvégzett műtét, majd az ezt követő újabb beavatkozás eredményeként mozgásképessége azonban jelentős mértékben korlátozottá vált. Az egyedül élő felperes azóta önmagát egyedül nem képes ellátni és a munkahelyét is elvesztette. A legalapvetőbb személyes szükségletei kielégítésében, és a háztartási, ház körüli munkák végzésében közeli hozzátartozói (testvére és annak házastársa) napi rendszerességgel segítenek a károsodás bekövetkezése óta, mind a mai napig. A segítségre szorulás tényét, annak mértékét a Kúria döntését követő elsőfokú eljárásban lefolytatott szakértői- és tanúbizonyítás is megerősítette (8. és 20. számú szakértői vélemény, 15. számú jegyzőkönyv).

[33] Ez a segítségnyújtás a hozzátartozók részéről azonban önkéntes és ingyenes, vagyis a felperesnek sem a múltban, sem jelenleg nem merül fel tényleges költsége ezzel kapcsolatban, mivel nem volt szüksége pénz kiadására a segítség biztosításához. Másként fogalmazva: a vagyoni hátrány kompenzálása a felperesnél ezáltal e tekintetben megoldott. A kialakult egyedi helyzet miatt nem merült fel ilyen alapon kára a felperesnek, de így és csak addig az időpontig, ameddig a hozzátartozók a segítséget önként és ingyenesen nyújtják a részére. Ha már nem vagy csak részben jut hozzá a gondozási szolgáltatáshoz, illetve ha az már nem ingyenes, akkor mindenképpen jelentkezik megtérítendő vagyoni hátrány a felperes oldalán. Helyesen mutatott rá ezért az alperes a fellebbezésében arra, hogy a felperes az őt ért vagyoni hátrány hozzátartozók részéről ingyenesen történt kompenzálására figyelemmel nem

igényelhet ezen az alapon kártérítést a károkozó alperestől. Ezen igény teljesítése a perbeli esetben ugyanis nem valamilyen vagyoni hátrányt ellensúlyozna, hanem ezáltal vagyoni előny keletkezne a felperes oldalán, mely helyzet valóban a Ptk. 6:522. § (3) bekezdés szerinti káronszerzés tilalmába ütközne.

[34] Meg kell ugyanakkor azt is említeni, a bíróságok gyakorlatában ellentétes álláspontok figyelhetők meg abban a kérdésben, hogy a károsultat ért vagyoni hátrányok kiküszöböléséhez szükséges költség – mint kár – egyáltalán mikor következik be: akkor, amikor a károsult a költséget kifizette, vagy akkor, amikor a költség szükségessé vált a bekövetkezett vagyoni hátrányok kiküszöböléséhez, tekintet nélkül arra, hogy a károsult azt ténylegesen kifizette-e. A második álláspont – jelen ügyben a felperes ennek megfelelően érvényesítette a követelését – a teljes kártérítés elvéből következően abból indul ki, hogy a költségben megnyilvánuló kár annak szükségessé válásával bekövetkezik, a károsult nem köteles a költségek károkozó helyett történő „előlegezésére”, figyelemmel a károsult teljesítőképességének csökkent voltára, valamint a kártérítési követelés érvényesítésének és végrehajtásának a kockázataira (Nagykommentár a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényhez - Szerkesztette: Vékás Lajos/Gárdos Péter).

[35] Hangsúlyozandó, ennek megítélése teljes mértékben tényállásfüggő, az egyedi esetben kialakult helyzetet kell a kárbekövetkezés szempontjából értékelni. A bírói gyakorlatot ennek tükrében lehet alkalmazni, és az adott ügy egyedi tényállása szerint, differenciáltan lehet csak átvenni.

[36] A felperes által hivatkozott eseti döntések a jelen eljárásban nem adnak egyértelmű iránymutatást eltérő tényállásaik miatt. A BH2017. 403. számú eseti döntés szerint a hozzátartozók a perben felperesként, saját jogon érvényesítették az elhunyt károsultnak nyújtott szolgáltatásuk ellenértékét. Ezt a jelen ügyben is megalapozottan megtehették volna a felperes hozzátartozói, de ők a meghallgatásuk során kifejezetten kijelentették, hogy nem kérnek ellenszolgáltatást a segítségükért (15. számú jegyzőkönyv 3. és 5. oldal). A tanúvallomásokból kitűnik továbbá az is, hogy a rokoni alapon, önként vállalt segítségnyújtás nem okoz többletterhet a már nyugdíjas, kellő szabadidővel rendelkező, a felpereshez közel lakó rokonoknak. A napi rendszerességű rokonlátogatás, háztartási segítségnyújtás részükről költségigény nélkül megoldható.

[37] A BH 2009. 110. számú eseti döntésben egy a sérült kiskorú gyermek érvényesítette saját jogán a szüleinél felmerült többletkiadások miatti kárigényét. Lényeges, hogy ebben az esetben igazolt volt a családi többletköltségek felmerülése, tehát ténylegesen bekövetkezett kár érvényesítéséről volt szó. Ezzel szemben az ítéltábla álláspontja szerint a háztartási kisegítés, ápolás folytán felmerült költség címén kártérítés akkor lett volna érvényesíthető a jelen perben, ha a károsult felperes hitelt érdemlő módon bizonyította volna konkrétan megjelölt költségek a perbeli károsodással összefüggésben történt felmerülésének szükségessége mellett, azok általa történt megfizetését is (BH2007. 244 számú jogeset).

[38] A felperes és a szolgáltatást, ápolást nyújtó hozzátartozók is egybehangzóan kijelentették, hogy a közeli rokonságra is tekintettel önként és ingyenesen biztosítják a segítségüket. A felperes megromlott egészségi állapota ellenére az egyedi tényállási körülmények folytán ez idáig nem merült fel olyan többletköltség az ápolás, háztartási

segítségnyújtás kapcsán, mely megtérítést indokolna. Erre figyelemmel – effektív vagyoni kár hiányában – alaptalan a felperes ezen címen előterjesztett követelése, ezért az ítéltáblának nem kellett vizsgálnia a követelés összecszerűségének eltúlzottságával kapcsolatos fellebbezési hivatkozást.

[39] A 296 634 forint egyéb költség és a 4 862 653 forint elmaradt jövedelem, illetve a jövőre nézve megítélt 22 667 forint jövedelempótló járadék összecszerűségét az alperes nem vitatta. Fellebbezésében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság azért marasztalta tévesen ezen összegek megfizetésére, mivel a Kúria Pfv.III.20.883/2019/7. számú rész- és közbenső ítéletének rendelkezését helytelenül értelmezte. Állítása szerint ugyanis csak a gyógyulási esély csökkenésével kapcsolatos felelősség alól nem tudta magát kimenteni, a felperes egészségi állapotának bekövetkezésével kapcsolatos felelősség alól viszont igen. A felperes azonban a felróhatóság körébe tartozó gyógyulási esély csökkenését kompenzáló összegekre vonatkozó kereseti kérelmet nem terjesztett elő, így ennek hiányában alperes nem marasztalható, míg az egyéb kereseti követelései alaptalanok.

[40] Ezzel az értelmezéssel az ítéltábla nem értett egyet, mivel a Kúria a hivatkozott rész- és közbenső ítéletében azt állapította meg, hogy az alperes teljes kártérítési felelősséggel tartozik a 2014. március 18-án elvégzett műtéti beavatkozást követően jelentkezett *állapotrosszabbodás* miatt a felperest ért károkért. Az ítéltábla álláspontja szerint a Kúria e rendelkezése azt jelenti, hogy az alperes minden, a 2014. március 18-án elvégzett műtéti beavatkozást követően, azzal összefüggésben jelentkezett állapotrosszabbodás, vagyis véglegesen kialakult egészségkárosodás miatt felperest ért kárért felelős. Az összevetést ezért nem a műtétet követően létrejött egészségügyi helyzet és az időben elvégzett műtétek esetén valószínűsíthető állapot – mint gyógyulási esély csökkenése – között kell megtenni, hanem a műtétet megelőző egészségügyi állapotot kell összehasonlítani a 2014. március 18-án elvégzett műtéti beavatkozást követően jelentkezett állapotrosszabbodással. A 2013-as műtét a várt javulást előidézte a felperes állapotában, ekkor munkaképes, és teljes mértékben önellátó volt, semmilyen tekintetben nem szorult segítségre; helyesen ezt a helyzetet kell összehasonlítani a 2014-es műtétek utáni, illetve az azóta eltelt idő során bekövetkezett rosszabb állapottal.

[41] Ennek megfelelt a felperes keresete, ugyanis abban az állapotrosszabbodás eredményeként bekövetkezett károsodásai megtérítését kívánta érvényesíteni az alperessel szemben. Az elsőfokú bíróság a kiegészített szakértői véleményre is figyelemmel helyesen állapította meg a felperes egészségi állapotrosszabbodását, illetve erre figyelemmel a felperest ért vagyoni kár (tényleges többletkiadások a segédeszközökkel kapcsolatban), valamint az elmaradt jövedelem pótlásának mértékét és megalapozott rendelkezésekkel kötelezte ezek, továbbá a jövőben esedékes jövedelempótló járadék [Ptk. 6:528. § (1) bekezdés] megfizetésére az alperest.

[42] Az előbbiekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdés alkalmazásával részben megváltoztatta és mellőzte az alperes 9 837 488 forint és járulékai, valamint a jövőben esedékes havi 195 750 forint járadék megfizetésére kötelezést, míg egyebekben az elsőfokú ítélet érdemi marasztaló rendelkezéseit helybenhagyta.

[43] A felek megváltozott pernyertességére figyelemmel az elsőfokú bíróság alperes perköltségfizetésre vonatkozó rendelkezését mellőzte, és a Pp. 81. § (1) és (2) bekezdés alkalmazásával akként rendelkezett, hogy mindegyik fél maga viseli az első- és másodfokú eljárási költségeit.

[44] A le nem rótt másodfokú eljárási illeték a felperes teljes személyes költségmentessége és az alperes személyes illetékmentessége (1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés f) pont) folytán az állam terhén marad [6/1986. (VI.26.) IM számú rendelet 14. §].

[45] Az állam által előlegezett szakértői költség az alperes terhén marad, mivel a szakvélemény kiegészítések megerősítették a felperesi követelés jogalapját, amelyet az alperes – eltérő közbenső ítélet-értelmezése folytán – még a fellebbezésében is vitatott. Az ítéltábla erre tekintettel az ezzel kapcsolatos elsőfokú ítéleti rendelkezést is helyben hagyta.

Szeged, 2022. január 27.

Dr. Hámori Attila s.k.

Dr. Dobler László s.k.

Dr. Tolna András s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró